

EL FONS HISTÒRIC DE L'ARXIU MUNICIPAL DE SANT JOAN DESPÍ

MONTSERRAT DURAN I ALBAREDA

cap de l'Arxiu Municipal

ANTECEDENTS

El fons històric de l'Arxiu Municipal de Sant Joan Despí s'ha constituït a partir de tres intervencions contemporànies:

La primera, l'any 1977, a càrrec de l'historiador local Josep M. Torruella Llaverias: *Archivo Municipal de Sant Joan Despí. Resumen de los documentos existentes hasta 1902*. Es tracta d'una primera guia del fons documental que el classifica per períodes històrics i que per primera vegada dóna a conèixer l'abast temporal de la documentació i avalua el fons documental com a modern, ja que el document més antic és una còpia del Cadastre de l'any 1718.

La segona, l'any 1985, a càrrec de la historiadora de l'art i funcionària municipal Montserrat Duran i Albareda, que elabora una nova guia de la documentació municipal relativa a les llicències i permisos d'obres compresa entre el 1889 i el 1939, a través d'un llibre de registre. Aquesta intervenció arxivística posà de manifest el mal estat de conservació en què es trobava la documentació: humitat, fongs i plena de fang. El Servei de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya assessorà en tot moment la intervenció: neteja, ventilació, assecament, aïllament (paper vegetal) i tractament de la documentació (para-diclorobenzè). Seguidament s'elaborà un inventari de la documentació existent i s'indexà en un llibre de registre (cronològic: any/número d'expedient) tota la informació que contenia el nou expedient format: promotor, data, emplaçament, arquitecte, liquidació... Es dotà la documentació amb més informació -si era possible-: emplaçament actual, si l'obra encara era dempeus, nombre de plànols que contenia, estat de conservació... A partir d'aquell moment es revaloritzà l'Arxiu Municipal ja que s'indexaren més de seixanta projectes redactats per

l'arquitecte Josep M. Jujol.¹ També fou possible valorar el patrimoni arquitectònic identificant obres d'altres arquitectes: Adolf Florensa, Ignasi Mas, Domènec i Mansana, Salvador Sellés, Juli M. Fossas, J. M. Ayxelà i Tarrats...

La tercera, l'any 1994, fou com a conseqüència directa del treball del III Màster en Arxivística de la Universitat Autònoma de Barcelona: *Organització i descripció del fons documental de l'Ajuntament de Sant Joan Despí (1718-1960)*, a càrrec de Jaume Enric Zamora i Escala. A partir d'aquí és quan canvia la ubicació del fons i se separa de la resta de documentació administrativa, que queda, com fins llavors, dipositada a la planta baixa de la casa consistorial. El fons documental històric passa a les dependències de l'Ajuntament a l'edifici de Can Negre, remodelat per l'arquitecte Jujol entre els anys 1915 i 1931.

EL FONS

Hem dit abans que el fons documental de l'Arxiu Municipal de Sant Joan Despí és un fons modern, ja que el document més antic data del 1718.

Els episodis bèl·lics i les diferents inundacions han estat el que, principalment, ha afectat la conservació i continuïtat del fons. D'altra banda, el fet que hagi estat tants anys sense un responsable ha comportat que moltes sèries estiguin incompletes.

Actualment l'Arxiu Municipal -fons administratiu i fons històric- està en fase de remodelació i principalment s'està treballant per dotar-lo d'un inventari, que anem aconseguint registrant les sèries documentals: què hi ha i què hi falta.

Atès que en el fons administratiu s'ha trobat encara

Documents

documentació històrica i que cal ampliar el fons històric amb sèries dels anys seixanta, durant els anys 1997 i 1998 s'ha estat treballant per transferir el fons documental obert a consulta fins a l'any 1969, al mateix temps que s'apliquen les taules d'avaluació i tria documental en una part de la documentació.

La descripció de la documentació que farem seguidament és provisional, ja que s'està treballant per tal de dotar l'Arxiu, en un futur pròxim, dels instruments de descripció, com ara inventari, guies... També la configuració del fons d'imatges està en un procés inicial i s'està dotant l'Arxiu d'una biblioteca i hemeroteca auxiliar suficient per als seus usuaris.

Si l'any 1995, moment en què es constituí el fons històric, aquest ocupava uns 40 ml, s'estima que una vegada acabats els treballs esmentats pugui arribar als 100 ml.

QUADRE D'ORGANITZACIÓ DELS FONS DOCUMENTALS

1. Fons municipal (1718-1969)
2. Fons del Jutjat de Pau (1829-1962)
3. Fons d'imatges (1903-1987)

QUADRE DE CLASSIFICACIÓ DELS FONS DOCUMENTALS

- Fons municipal:

1. Administració municipal
2. Hisenda
3. Proveïments
4. Beneficència i assistència social
5. Sanitat
6. Obres i urbanisme
7. Seguretat pública
8. Serveis militars
9. Població
10. Eleccions
11. Instrucció pública
12. Cultura
13. Serveis agropecuaris
14. Servei de comunicacions

- Fons del Jutjat de Pau:

1. Civil
2. Penal

- Fons d'imatges:

1. Fotografies de l'Ajuntament (1983-1987)
2. Fotografies provinents de col·leccions i/o àlbums privats (1903-1960)
3. Col·lecció de diapositives de l'obra de Jujol

HEMEROTECA

1. Institucional: *Butlletí d'Informació Municipal* (1979-1998)
2. Revistes locals (1957-1998)

BIBLIOTECA AUXILIAR

1. Edicions municipals
2. Obres de temes locals i comarcals
3. Obres sobre Josep M. Jujol
4. Obres d'autors locals
5. Col·leccions administratives
 - repertori de legislació *Aranzadi* (1939-1985)
 - repertori de jurisprudència *Aranzadi* (1980-1987)
 - *Archivo consultivo de Hacienda* (1980-1993)

NOTES

- 1 DURAN I ALBAREDA, Montserrat. «Patrimoni Històric-Artístic: La redescoberta de Jujol, l'evidència de la necessitat de recerca». A: CARBONELL, Joan-Anton [et al.] *I Jornades de Recerca Històrica i Social del Baix Llobregat*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat i Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, 1993, p. 551-559.